

AYIN REHBERLİK NOTLARI

01-30 NİSAN

Bu ay ayın konusunda **ÖZGÜVEN** ele alınmaktadır.

- 7 Sınıflara " **RATHUS ATILGANLIK ENVANTERİ**" uygulandı. Sonuçları konusunda grup rehberliği çalışması gerçekleştirilmektedir.
- 7 . Sınıf öğrencilerimize "**COOPERSMİTH BENLİK SAYGISI** " ölçeği uygulanarak sonuçlar öğrencilerimizle paylaşılmıştır. Sonuçları konusunda grup rehberliği çalışması gerçekleştirilmektedir.
- 8.Sınıf velilerimize "**SINAV SÜRECİ** " konusunda grup ve bireysel çalışmalar yapılmaktadır. 8.Sınıflarla **GDS** ve **SBS** puanları ortalamalarına göre yılsonunda hangi puanı alabilecekleri hesaplanarak paylaşılmaktadır.
- 8.Sınıf öğrencilerimizle her hafta yapılan grup rehberliği çalışmalarında öğrencilerimizin hedefleri ve çalışma davranışları izlenmeye devam edilmektedir. Ayrıca sınav alma becerisi geliştirici rehberlik çalışmaları yapılmaktadır.
- 7.Sınıf öğrencilerimizle her hafta yapılan grup rehberliği çalışmalarında öğrencilerimizin içsel motivasyonları ve olumlu kişilik gelişimine sağlayıcı çalışmalar yapılmaktadır.
- 7 ve 8. Sınıf öğrencilerimiz ile bireysel rehberlik görüşmeleri devam etmektedir.
- 8. Sınıflarda GDS ve SBS sonrasında ihtiyacı olan öğrencilerin akademik başarılarını artırmak amacı ile **ÖĞRENCİ ÇALIŞMA DAVRANIŞI KİTAPÇIKLARI** izlenmeye devam edilmektedir.

MAYIS AYININ DEĞERİ : “ YARATICILIK”

Yaratıcılık, değişik durumlarda esnek, akıcı, özgün, alışılmışıktan farklı bir şekilde düşünmeyi kapsar. Özgünlük; benzersiz cevaplar üretme olarak tanımlanmaktadır. Esneklik; değişen koşullara uyum sağlama yeteneğidir. Akıcılık; fikirlerin hızlı şekilde sıralanmasıdır. Yaratıcılık doğuştan gelen bir yetidir. Yaratıcılık insana özgüdür. Her insan yaratıcı olma şansına sahiptir. Yaratıcı sayılmak için dahi olmak gerekli değildir. Yaratıcılık yetisi çeşitli nedenlerle körelmiş olsa bile yaşam deneyimleri ve özel programlarla yeniden kazanılabilmektedir. Sanatsal ya da bilimsel alanda yaratıcı olanlar, tüm düşünme biçimlerini kullananlardır. Yüksek IQ sahibi olmaktan çok, çok yönlü düşünme yetisine sahip olanlar yaratıcıdır.

YARATICI PROBLEM ÇÖZME STRATEJİLERİ

1. Kuluçka: Tasarlama için zaman veriniz. Yaratıcı problem çözmeye önemli olan nokta çözüme ulaşmak için acele etmekten kaçınmaktır. Bu durumda tek boyutlu problem çözmeye olduğu gibi problemin tam olarak anlaşılması önem taşımaktadır.

2. Yargıyı erteleyiniz: Yaratıcı problem çözmeye, çocuklar bir çözüm yolunu denemeden önce tüm olasılıkları düşünmeleri için yargıyı ertelemeyi teşvik edilmelidir. Birçok çözüm yolunu görmeyi sağlayan yöntemlerden birisi beyin fırtınasıdır. Ne kadar saçma olursa olsun fikir alınır ve biri muhtemel çözüm yolu olasılıkları tek tek değerlendirilir.

3.Uygun bir hava yaratınız: Yaratıcı problem çözme becerisi; rahat, neşeli, eğlenceli bir ortamda gelişir. Çocukların olağan dışı, hayal ürünü fikirlerine karşı yetişkinler saygı göstermeli, onları bu fikirlerini ifade etmeye teşvik etmeli; çocuk, hata yapma korkusu yaşamamalıdır.

4.Problemi analiz ediniz ve özelliklerini isteleyniz: Problemin temel özelliklerini, öğelerini analiz etmek gerekir.

5.Çocukların yaratıcı problem çözmeleri için çok sayıda alıştırmayı yapmalarını ve bilgilendirici dönüt almalarını sağlayınız.

6.Öğrencilerin yaratıcı bilişsel yeterlikleri öğrenmelerine yardım ediniz: Çocuklara yaratıcı problem çözmek için belirli stratejiler öğretilebilir. Çocuklar; zihinde açık bir şekilde anlamaya, olağan dışı fikirler düşünmeye, birçok fikirler üretmeye, olasılıkları şema taze etmeye, teşvik ediniz. Yaratıcı çözüm geliştirmek için kısaca düşünmeyi bilmek gerekir.

Düşünme atmosferi yaratmak için aşağıdaki öneriler de bulunmaktadır:

1. Düşünme üzerine kendi düşüncenizi gözden geçirin
2. Erken Başlayın
3. Çocuklara düşünecekleri bir şeyler verin
4. Şaka yapın, Çocukların bütün yönlerine ile bakmayı öğretin.
5. Çocukların eğilimleri ve kalıpları bulmaları ve bağlantılar kurmaları için teşvik edin
6. Alışılmadık sorular sorun

7. Çocukların diğer bakış açılarını dikkate almaları için teşvik edin
8. Çocukların kendilerini başkalarının yerine koymasını isteyin
9. Yazdırın
10. Doğru sorular sorarak, neden, niçin, nasıl, ise soruları ile devam edin
11. Ters sorular sorun.

YARATICILIĞI GELİŞTİRECEK ETKİNLİKLER

"Bu etkinlikler belli materyallerle sağlanır. Bu materyallerin ortak özelliği, onları kullanmada tek bir doğru yol olmamasıdır, yani çocuk istediği şekilde kullanarak ortaya istediği ürünü çıkartabilir ve bunda doğru ya da yanlış yoktur. Bu durum, çocuğun kaygı yaşamadan özgür ve yaratıcı davranmasını sağlar." Yaratıcılığı artıracak materyallerin yukarıda anlatılan gelişim dönemlerine uygun olarak çocuğa sunulması gerektiğini belirtilerek bu materyaller şöyle sıralanıyor:

Suluboya ve yağlı boya: Stresi azaltan ve yaratıcı deneyimleri artıran bir malzemedir. Parlak renkleri ve çocuğa doğrudan duyuşal deneyim yaşatması nedeniyle tercih edilir. Sanatsal etkinlikler yaratıcılığın gelişimi yanında kendini ifade etmenin de bir başka yoludur.

Kolaj: Farklı materyalleri bir araya getirerek şekil ve kompozisyonu gösterir. Çocuğun sünger, paket kâğıdı, deniz kabukları, kurdele, gazete ve dergi sayfaları vb. gibi birçok materyal arasından ilgisine göre seçim yapmasını ve bunlardan hazırladığı karton üzerinde seçtiği materyalleri kesip yapıştırarak farklı temalar ortaya koymasını sağlar. Kolaj, sabır isteyen yaratıcılığı geliştiren etkinliklerdir.

Kil, vb.: Çocuklara üç boyutlu bir malzeme sunar. Çocuğun kirlilikle ve dağınıklıkla başa çıkma becerilerini de artırır.

Dikiş ve tamir aletleri: El-göz koordinasyonunu sağlamanın yanı sıra çocuğun yaratıcılığını artıran etkinliklerdir. Ayrıca çocuğun duygularını ortaya koymasına yardımcı olur.

Yaratıcı Yazma Şiir Kompozisyon: Özellikle ergenlik döneminde duygularını şiir ve öykü denemeleri ile ifade etmesi ergenin farkındalık kazanmasına da ona katkı sağlar.

ANNE BABALAR NELER YAPABİLİRLER

"Eğer çocuğun düşüncelerine değer verilir ve olumlu şekilde tepki gösterilirse orijinal düşüncelerin sayısı artar."

Yaratıcı çocukların yetişkinleri zorlayabildiklerini unutmayın

Yaratıcı davranan çocuklarda inatçılık, hata bulma, tatmin olmama gibi yetişkinleri zorlayan tutumlara rastlanabilir. Ancak bu özellikler çocukların yaratıcı davranışlarına olumlu olarak da katkıda bulunabilir. Örneğin, yeni bir fikir geliştirdiğinde gösterdiği inatçı tutum, bu fikrini savunmasında ona yardımcı olabilir ya da yapılan işte hata araması ve tatmin olmaması, bir

duruma karar vermeden önce sorgulama ve inceleme sürecinde ona yardımcı olur. Diğer yandan yaratıcı çocuklar, kararlılık, merak, sezgi, risk alma, karmaşık düşünme, espri yeteneği gibi becerilere de sahiptir. Eğer yetişkinler çocukların bu tepkilerini de fark ederlerse, hoşlanmadıkları bu yanların olumlu taraflarını da görme şansını yakalarlar. Böylece anlayış göstererek çocuğun yaratıcı davranışına değer vermiş ve geliştirmelerini sağlamış, bu sayede onları risk almaları için cesaretlendirmiş olurlar.

Mümkün olduğunca az müdahale edin

Size çok ihtiyaç duyduklarında onlara yardımcı olabilirsiniz. Ancak, çocuğunuzun çalışmasında ne kadar çok yönlendirici olursanız, çocuğunuz da o kadar az katılımda bulunacaktır. Diğer yandan onu ilgiyle izlediğinizde ve kendi yaptığı işle ilgili kaygısını hissettiğiniz zaman cesaretlendirdiğinizde, yaptığı işe daha çok katılım gösterecektir.

Çocuğa kopyalayacağı bir model sunmayın

Bazen çocuklar çocuklara çok sınırlı yönergeler verilerek onun yaratıcılığına katkı sağlanmaz. Çocukların bu isteklerini hemen yerine getirmektense, onun bu isteğine önce anlayış göstererek, bu ihtiyacını onunla konuşarak ve onun yapması konusunda cesaretlendirerek yaklaşmak gerekir.

Çocuğun gelişimsel seviyesine saygı gösterin

Çocuklar olgunlaştıkça yaptıkları çalışmalar da değişir. Çocukların bu gelişim devreleri anlaşılmazsa, anne-babalar onların hazır olmadıkları dönemlerde ısrar edebilirler ve bu dönemlerde çocuk enerjisi daha faydalı ve uygun bir aktivite yerine başa çıkamadığı bir etkinliğe yönlendirilmiş olur. Bu da hayal kırıklığı yaşamalarına neden olur.

Ortaya çıkan ürün yerine sürecin çocuk için önemini fark edin:

Çocuklar, içinde buldukları sürecin keyfini çıkartarak o anı yaşamaya çalışırlar. Bu nedenle bir şeyleri bitirmek yönünde onları aceleye getirmemek ve yaptıkları işin sonucunu aşırı olarak vurgulamamak gerekir. Enerjilerini ortaya koyacakları çalışmanın sonucu ile ilgili endişelenmekle ve korkularıyla harcayan çocukların aksine, kendini güvende hisseden çocuklar yeni deneyimler yaşamaktan ve kendilerini yaratıcı yollarla ifade etmekten keyif alırlar.

Çocuğun yaratıcılığını zenginleştiren yorumlar yapın

Çocuğun ortaya koyduğu ürün yerine çalışması sırasında hissettiği duygu (heyecan, zevk) hakkında yorum yapmak daha etkili olur. "Bunu yaparken çok keyif alıyor gibisin" ya da "Uzun süredir bununla uğraşıyorsun, nasıl gidiyor?", gibi. Bu gibi ifadeler sizin ona olan ilginizi yansıtır ve yaptığı iş ile ilgili yargıda bulunmanızı engeller.

Düşüncelerine değer verin

Eğer çocuğun düşüncelerine değer verilir ve olumlu şekilde tepki gösterilirse orijinal düşüncelerin sayısı artar. Bazen çocuğun düşüncelerinin ortama uygun olmadığını görsek bile başarısız denemelerine saygı duymak gerekir. Örneğin "Bu kez olmadı, ama gerçekten çok çaba gösterdin" ya da "Bunun hoşuna gitmediğini görüyorum, yardım etmemi ister misin?", "İyi ki yapmayı denedin, yoksa işe yarayıp yaramadığını nasıl anlayacaktın?" gibi cümlelerle yaklaşılmalıdır. Çocuklar başarılarından olduğu kadar hatalarından da birçok şey öğrenebilirler ve eleştirel olmayan bir ortamda başarısızlıkları ile başa çıkmayı öğrenirler.

Kendi düşüncelerini geliştirmesini sağlayan sorular sorun:

Çocuğa "Bu konuda ne düşünüyorsun?", "Sen olsan nasıl yapardın?", gibi bilmeleri gereken konularda sorular sormak yerine, bilişsel gelişimlerinde önemli rol oynayan sorularla farklı bakış açıları kazandırabilirsiniz. "Bu durumda ne yapmayı düşünüyorsun?", "Sence daha başka nasıl bir yol olabilir?", "Sen ne düşünüyorsun?", "Böyle yaparsak ne olur?" gibi açık uçlu sorularla çocuğun yaratıcı düşünmesini sağlayabilirsiniz.

Sorduğunuz sorunun yanıtını bekleyin

Bazen anne-babalar, sordukları sorunun ardından yaşanan sessizliği ya da çocuğun başarısızlığını tolere etmekte güçlük çekebilirler ve kendileri yanıtlamak isterler. Ancak çocukların cevap vermeden önce düşüncelerini toplamak için zamana ihtiyaçları vardır.

Kendi düşüncelerini ifade etmesinde ona destek verin

Çocuğunuz size bir düşüncesini ya da deneyimini anlatıyorsa hemen cevap vermek yerine önce onu dinleyin, lafını kesmeyin ya da ne diyeceği hakkında tahmin yürütmeyin.

ÇOCUKLAR SİZİN MALINIZ DEĞİLDİR!...

Sizin diye bildiğiniz evlatlar gerçekte sizlerin değildir. Onlar kendilerini özleyen "*Hayat'ın oğulları ve kızlarıdır*". Sizlerin aracılığıyla dünyaya gelmişlerdir ama sizden değillerdir.

Sizlerin yanındadır ama sizlerin malı değildirler. Onlara sevginizi verebilirsiniz ama Düşüncelerinizi asla. Çünkü onların canları geleceğin saraylarında oturur ve sizler düşlerinizde bile orayı ziyaret edemezsiniz. Kendinizi onlara benzetmeye çalışabilirsiniz ama onları kendinize benzetmeye kalkışmayın sakın; çünkü "*Hayat ne geriye gider ne de geçmişle ilgilenir*".

Bir dahaki bültende görüşmek üzere sevgi ile kalın...

Dilek Özyürek

Uzm.Psikolojik Danışman